

3. Závěr

Stěžejním pojmem je v mé diplomové práci pojem „ochranná známka“. Ochrannou známkou se v souladu s § 1 Zákona rozumí „*jakékoliv označení schopné grafického znázornění, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal, pokud je toto označení způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby.*“ Obdobně je pojem vymezen komunitárním právem, v Nařízení a Směrnici. Toto vymezení klade na ochrannou známku dva požadavky, a to formální – grafická znázornitelnost, a materiální – rozlišovací způsobilost. Nesplnění byť jen jednoho z těchto požadavků má za následek zamítnutí zápisu přihlašovaného označení do rejstříku ochranných známek. Tyto požadavky představují základní absolutní důvody pro zamítnutí zápisu.

Pokud jde o podmínku grafické znázornitelnosti, v současné době ve stále větší míře volají hlasy po užívání netradičních označení jakožto ochranných známek. Mezi netradiční ochranné známky se obvykle řadí např. označení (i) čichová, (ii) orientační, (iii) hmatová, (iv) chuťová, (v) zvuková, atd. Až na výjimku v podobě označení chuťových souhlasím s tím, že jsou tato označení způsobilá plnit rozlišovací funkci ochranných známek. Podle mého názoru chuťová označení nemohou tvořit ochrannou známku, protože vnímání chuti je velmi individuální, tudíž subjektivní. Navíc je chuť výrobku vnímána až poté, co je výrobek spotřebitelem konzumován, tedy poté, co již byl vybrán mezi jinými výrobky. S ohledem na častější užívání netradičních označení a stav techniky se domnívám, že není vhodné požadovat, aby ochranná známka splňovala formální podmínku grafické znázornitelnosti, a v práci se ztotožňuji s vymezením ochranné známky, které je obsaženo v čl. 15 odst. 1 TRIPS a tuto podmínku neobsahuje: „*jakékoli označení nebo jakákoli kombinace označení, způsobilá odlišit výrobky nebo služby jednoho podniku od výrobků nebo služeb jiných podniků, budou schopna tvořit ochrannou známku. Taková označení, zvláště pak slova, včetně osobních jmen, písmen, číslovek, obrazových prvků a kombinací barev, jakož i jakákoli kombinace těchto označení budou způsobilé být zapsány jako ochranná známka.*“ Ústup od formální podmínky je patrný i z nově přijaté Singapurské smlouvy. V mé práci tedy dospívám k závěru, že by bylo vhodné, aby došlo *pro futuro* v právních úpravách ochranných známek k opuštění požadavku grafické znázornitelnosti.

Co se týče absolutního důvodu pro odmítnutí ochrany – materiální podmínky rozlišovací způsobilosti, Zákon obsahuje v ustanovení § 4 písm. c) a d) absolutní důvody spočívající v takových prvcích, které mají za následek, že označení postrádá jako celek rozlišovací způsobilost. Tento nedostatek však lze překonat užíváním přihlašovaného označení, jak vyplývá z § 5 Zákona. Přihlašováním označením postrádajícím rozlišovací způsobilost ve smyslu shora uvedených absolutních důvodů je však možné odepřít ochranu též pro nesplnění materiální podmínky – absolutního důvodu obsaženého v § 4 písm. b) Zákona. Podle systematiky § 4 by se však někdo mohl mylně domnívat, že absolutní důvody podle § 4 písm. c) a d) nespočívají v nedostatku rozlišovací způsobilosti. Z tohoto důvodu by bylo lepší předmětné absolutní důvody z § 4 vyjmout a uvést je v samostatném ustanovení § 5, aby bylo zřejmé, že i tyto absolutní důvody spočívají v nedostatku rozlišovací způsobilosti. Jelikož jsou příslušná ustanovení Nařízení a Směrnice formulována obdobným způsobem, je nutné změnit též jejich znění.

Absolutní důvod obsažený v § 4 písm. e) Zákona rovněž vylučuje ze zápisu označení, která postrádají rozlišovací způsobilost. Nedostatek rozlišovací způsobilosti však u těchto označení nelze jejich užíváním překonat. Uvedení tohoto absolutního důvodu ve výčtu § 4 má význam v tom smyslu, že se vztahuje k označením, která jsou tvořena tvarem výrobku. Přestože zápis těchto označení lze odmítnout na základě § 4 písm. b) Zákona pro nedostatek rozlišovací způsobilosti, považují s ohledem na zvláštní povahu prostorových ochranných známek za potřebné, aby toto ustanovení zůstalo v systematice § 4 Zákona zachováno na rozdíl od shora uvedených absolutních důvodů podle § 4 písm. c) a d). V souvislosti s tímto ustanovením je třeba lépe vytyčit hranice mezi trojrozměrnými ochrannými známkami a průmyslovými vzory.

Při srovnání českého a komunitárního známkového práva v otázce absolutních důvodů pro zamítnutí zápisu jsem došel k závěru, že rozdíly nalezneme především v aplikaci právních předpisů upravujících tuto materii. Ku příkladu zatímco OHIM registruje zvuková označení (v jednom případě registroval i čichové označení), ÚPV tak nečiní, a to v rozporu s povinností eurokonformního výkladu právních předpisů Evropských společenství. České známkové právo neobsahuje absolutní důvod podle čl. 7 odst. 1 písm. k) Nařízení vztahující se k označení původu a zeměpisnému označení.

Dále se v práci věnuji relativním důvodům pro zamítnutí zápisu označení do rejstříku, které umožňují třetím osobám bránit se v námitkovém řízení proti zápisu označení, která zasahují do jejich starších práv. Pro tuto část materie ochranných známek jsou významné pojmy shodnost a podobnost označení a výrobků nebo služeb, pro něž je označení

přihlašováno, a pravděpodobnost záměny. Shodnost je dána objektivně. Obtížnější je posuzování podobnosti – posuzuje se z pohledu průměrného spotřebitele pocházejícího z relevantní veřejnosti zejména na základě hlediska vizuálního, fonetického a sémantického. Pravděpodobností záměny se rozumí potenciální možnost, že relevantní veřejnost bude zaměňovat výrobky nebo služby výrobců či poskytovatelů služeb (označení pak nebude plnit rozlišovací funkci ochranných známek), a to v okamžiku nákupu daného výrobku nebo výběru mezi různými poskytovateli služeb. Je-li v námitkovém řízení shledáno, že přihlašované označení je shodné nebo podobné starší ochranné známce, výrobky, pro které je označení přihlašováno, jsou shodné nebo podobné těm, pro které je zapsána starší ochranná známka, a zároveň je tu pravděpodobnost záměny mezi označeními, známkoprávní úřad zamítne zápis přihlašovaného označení. České i evropské právo je v této problematice založeno na stejných zásadách.

Silnější postavení poskytuje právo vlastníku starší ochranné známky s dobrým jménem, který se bez ohledu na výrobky, pro které je jeho ochranná známka zapsána, může bránit proti zápisu shodného nebo podobného označení, pokud by jeho užívání nepoctivě těžilo z rozlišovací způsobilosti nebo dobrého jména starší ochranné známky nebo jim bylo na újmu. Komunitární právo též více chrání ochranné známky s dobrým jménem.

Rozdíl mezi českou a komunitární právní úpravou představuje institut všeobecně známé známky, kterou právo komunitární nezná. Všeobecně známou známkou je označení, které získalo známkoprávní ochranu nabytím všeobecné známosti u relevantní veřejnosti. Její majitel se může bránit proti zápisu přihlašovaného označení stejně jako majitel ochranné známky registrované. Všeobecně známá známka může rovněž požívat dobré pověsti.

Další odlišnosti mezi srovnávanými právními řády nalezneme u relativních překážek vztahujících se k (i) právu na jméno, (ii) projevům osobní povahy, (iii) autorským dílům, (iv) právům z jiného průmyslového vlastnictví a (v) přihláškám označení, které nejsou podány v dobré víře. České známkové právo opravňuje při naplnění těchto relativních důvodů osoby, kterým tyto důvody svědčí, k podání námitek. Nařízení řadí existenci těchto práv mezi relativní důvody neplatnosti, resp. nedostatek dobré víry při podání přihlášky mezi absolutní důvody neplatnosti. To znamená, že OHIM ochrannou známku Společenství zapíše, ale na základě návrhu na prohlášení neplatnosti podaného z uvedených relativních důvodů (resp. absolutního důvodu) ji prohlásí za neplatnou.

Jak je patrné ze závěru diplomové práce, rozdílů mezi srovnávanými právními úpravami je mnoho, přestože se tyto výrazně ovlivňují (a český zákonodárce je povinen právní úpravu národní uvést do souladu s komunitární). Přínosné by bylo provedení dalšího srovnání těchto právních úprav se známkoprávní úpravou Spojených států amerických. Vzhledem k rozsahu diplomové práce však pro toto srovnání již nezbylo místo. Ze stejného důvodu nebyla do práce zahrnuta též některá významná rozhodnutí ESD a SPS.